

İŞGAL YILLARINDA ANADOLU

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI ve İŞGALLER

Mondros Ateşkes Antlaşması görüşmeleri Ege Denizi'nde Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda Agemennon savaş zırhlısında yapılmıştır. Osmanlı Devleti adına Bahriye Nazırı Rauf Bey, İtilaf Devletleri adına Amiral Calthorpe katılmıştır. 30 Ekim 1918' te antlaşma imzalanmıştır.

Antlaşma Maddeleri

Maddeler

1- İstanbul ve Çanakkale Boğazları açılacak. Boğazlar çevresindeki tüm kaleler ve istihkâmlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek.

Yorumları

İstanbul ile Anadolu arasındaki bağlantının kesilmesine neden olmuştur.

2- Sınrların korunması ve i guvenliğin sağlanması için 50.700 kişi bırakılacak geri kalan Osmanlı ordusu terhis edilecek, Osmanlı savaş gemileri, ağır silahlar ve cephaneler itilaf devletlerinin gözetiminde olacaktır.

3- Hkmet haberleşmesi dışında kalan telsiz, telefon, telgraf ve kablolar İtilaf Devletleri'nin denetiminde olacaktır.

4- Osmanlı demiryollarından İtilaf Devletleri istifade edecekler ve Osmanlı ticaret gemileri onların hizmetinde bulundurulacaktır.

5- Toros Tünelleri, İtilaf Devletleri tarafından işgal olunacaktır.

Bu madde ile Osmanlı devletinin savunma gücü ortadan kaldırılarak işgallerin kolayca gerçekleştirmesi amaçlanmıştır.

Türk milletin işgallerden haberdar olmaması istenmiş ve işgallere karşı oluşacak birlik ve beraberlik engellenmek istenmiştir.

Osmanlı demiryollarını kullanarak Sömürgecilik yapacaklarını gösterir.

nemli geçitlerle Osmanlı ulaşımını kontrol altına alacaklarını gösterir.

6-İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durumun ortaya çıkması halinde herhangi bir stratejik yeri işgal etme hakkına sahip olacaktır. (7. Madde)

7- Altı vilayet (Vilayet-i Sitte) adı verilen yerlerde bir kargaşalık olursa, vilayetlerin herhangi bir kısmının işgali hakkını İtilaf Devletleri haiz bulunacaktır. (24. Madde)

Yapacakları işgallere hukuki zemin oluşturarak Anadolu'yu işgale hazır hale getirmek amaçlanmıştır.

Doğu Anadolu'da bağımsız bir Ermeni devleti kurulması planlanmıştır.

Vilayet-i Sitte illeri: Erzurum, Bitlis, Van, Diyarbakır, Elazığ (Harput) ve Sivas'tır.

Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti fiilen sona ermiştir.

Mondros'un en tehlikeli maddeleri 7 ve 24. maddelerdir.

Mondros'un tüm maddeleri Türk milletinin bağımsızlığına terstir.

Mondros Sonrası İşgaller

İtilaf Devletleri barış anlaşmasını beklemeden Osmanlı Devleti üzerindeki paylaşımlarını uygulamaya dökmek amacı ile Mondros'un 7. Maddesini bahane ederek işgallere başladılar. İngilizler ilk olarak Musul'u, daha sonra Antep, Urfa ve Maraş'ı işgal ettiler. Ayrıca Anadolu'nun İzmit, Eskişehir, Afyon gibi önemli yerlerine askerî birlikler yolladılar. Samsun ve Merzifon'u kontrol altına aldılar. Fransa, Adana ve çevresini işgal ederken bölgede işlerini kolaylaştırmak adına yaşayan Ermeniler ile iş birliği yaptılar. İtalya ise Antalya, Konya ve Muğla çevresini işgal etti. Yunanlılar ise İzmir ve Doğu Trakya'yı işgal etti.

Mondros Ateşkes Antlaşmasına Tepkiler

Mustafa Kemal

Mustafa Kemal Suriye Cephesi'nden İstanbul'a geldiği gün boğazda demirleyen İtilaf devletlerinin gemileri için endişelenen yaverine **"Geldikleri gibi giderler"** diyerek işgallere karşı tepkisini göstermiştir. Mustafa Kemal işgaller karşısında kararlı, vatansever, mücadeleçilik ve ileri görüşlülük gibi özelliklerini ortaya koymuştur.

İstanbul Hükümeti

İstanbul Hükümeti başkanı Damat Ferit;

- 1- İşgallere karşı koyulmamasını,
- 2-İtilaf Devletleri'nin güvenliklerinin tehdit edilmemesini,
- 3- İşgallerin geçici olduğunu, söyleyerek; işgallere Çekingen, Teslimiyetçi, Duyarsız ve Sessiz kalmıştır.

Türk Milleti

Türk milleti yapılan işgalleri protesto edip mitingler düzenleyerek bölgesel kurtuluşu sağlamak adına cemiyetler ve silahlı direniş gruplarını (Kuvayımilliye) kurmuştur. Bu tutumla Türk halkı işgaller karşısında bağımsızlığına düşkün, kararlı, vatansever ve milliyetçi olduğunu göstermiştir.

sosyalbilgilerinsesi

Paris Barış Konferansı – 18 Ocak 1919

Yayınlanan Wilson İlkeleri'ne rağmen, İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra aralarındaki sorunları gidermek ve yeni planlanan paylaşım tasarılarını tekrar gözden geçirmek istediler. Bu amaçla İtilaf Devletlerince Paris'te bir barış konferansı düzenlendi (18 Ocak 1919). Daha önce gizli antlaşmalarla İtalya'ya verilen İzmir ve çevresini İngiltere'nin Batı Anadolu'da güçlü bir İtalya istememesi nedeni ile bu bölgeler Yunanistan'a verildi ve Yunan ordusunun İzmir'i işgaline karar verildi. Duruma tepki gösteren İtalya konferansı terk etti. Bu durum İtilaf Devletleri'nin arasında ilk kez görüş ayrılığının yaşanmasına neden oldu.

İzmir'in İşgali – 15 Mayıs 1919

Paris Konferansı'nda kendilerine verilen haklara ve Wilson ilkelerine dayanan Yunanlar, İzmir'i işgal etmiştir. Bölgede bulunan Rumlar Yunanlıların gelişini büyük bir coşku ile karşıladılar. Yunanlara karşı ilk kurşunu atan ve Ege'deki silahlı direnişi başlatan kişi Hasan Tahsin'dir. Yunanlar, Wilson ilkelerine güvenerek Batı Anadolu'da kendi nüfuslarının daha fazla olduğunu iddia ediyorlardı. Ayrıca Türklerin Rumları öldürdüğünü dünyaya yalan haberlerle duyuruyorlardı. Bu durum üzerine ABD önderliğinde bir heyet İzmir'e gönderildi. Gönderilen heyete ABD'li Amiral Bristol başkanlık ediyordu. Bölgede iddia edilen durumları inceleyen Amiral Bristol kendi adını taşıyan Amiral Bristol Raporu'nu yayımladı. Bu raporun bizim açımızdan önemi ise; bu rapora göre Türk nüfusu daha fazladır ve Yunanlar Türkleri katletmektedir diye düzenlenince bu belge bizim uluslararası alanda haklılığımız ortaya koyan ilk resmi belgedir.

